

Broget fluesnapper *Ficedula hypoleuca*

Pied flycatcher

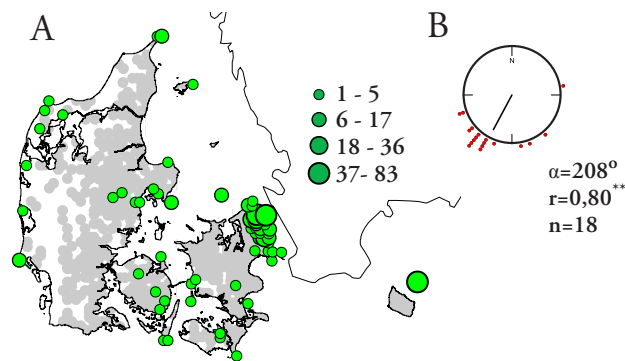

Fig. 2. A) Mærkningslokaliteter for fugle, som senere er genmeldt, samt artens danske yngleudbredelse (1993-96). Ringing sites for birds later recovered, and breeding distribution (1993-96). B) Retning af direkte efterårstræk (juli-okt, >100 km). Direction of direct autumn migration (Aug-Dec, >100 km).

Den brogede fluesnapper yngler over det meste af Europa og østpå til Centralsibirien. Bestanden trækker mod sydvest, og overvintringen sker i tropisk Vestafrika. På trækket genfindes skandinaviske og finske fugle koncentreret i kystområder langs den franske og portugisiske Atlanterhavskyst samt i Norditalien. Arten er hulruger og knyttet til åbne skove. I Danmark findes den således primært øst for israndslinjen, hvor den er almindelig ynglefugl. Arten anvender antagelig en mere østlig rute om foråret (sløjfetræk), idet gen-

fund fra Nordafrika om foråret ligger østligere end om foråret. Føden består fortrinsvis af insekter. Trækket foregår om natten, og arten ankommer fra sidste halvdel af april, mens de sidste fugle forlader landet i oktober. Trækgæster passerer primært landet i maj og i august-september.

Mærknings- og genmeldingsdata

Der er i alt mærket 57.385 brogede fluesnapper i Danmark. De første fugle blev mærket i 1922, og det

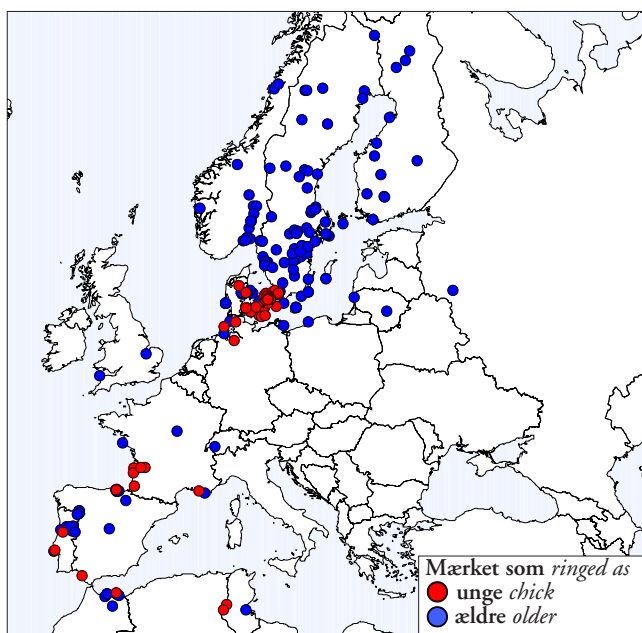

Fig. 1. Samtlige genfund af broget fluesnapper ringmærket i Danmark (n=479). All recoveries of pied flycatcher ringed in Denmark (n=479).

Fakta Facts

Mærkninger Birds ringed 57.385

Genmeldinger Recoveries

Antal genmeldinger No. of recoveries 525
 -heraf uden for Danmark Recovered abroad 153 (29%)
 Antal fugle No. of individuals 479
 -heraf mærket som unger Ringed as chicks 207 (43%)
 Genmeldingsandel Proportion recovered 0,8%
 Mærket i udlandet og genmeldt i Danmark 162
 Ringed abroad and recovered in Denmark

Ekstremer Extremes

Højeste alder Oldest bird 6 år 11 mdr.
 Længste afstand Longest dist. Marokko Morocco 2.746 km
 Nordligst Northernmost Sverige Sweden (68° 08'N)
 Sydligst Southernmost Tunesien Tunisia (33° 53'N)
 Østligst Easternmost Rusland Russia (31° 04'E)
 Vestligst Westernmost Portugal Portugal (09° 18'W)

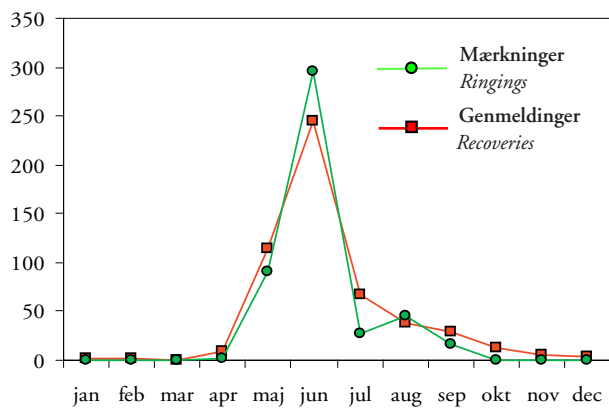

Fig. 3. Mærknings- og genmeldingsmåned for genfund af broget fluesnapper. *Month of ringing and recovery for recovered pied flycatcher.*

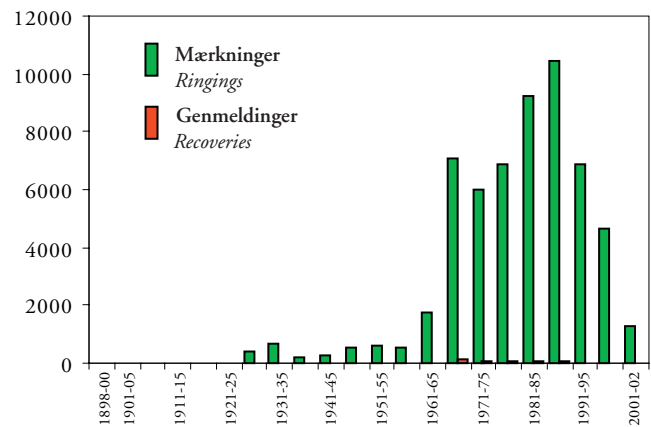

Fig. 4. Mærknings- og genmeldingsår for broget fluesnapper ringmærket i Danmark. *Ringing and recovery year of pied flycatcher ringed in Denmark.*

højeste antal var i 1987 (2.889). Der er både ringmærket redeunger samt fugle fanget under trækket. Hovedparten af fuglene er mærket med Zoologisk Museums ringe siden 1960 (fig. 4). Herudover er mærket fire med ringe fra Odense Ringmærkestation og 1.935 fra Dansk Ornithologisk Central.

Der foreligger 525 genmeldinger af fugle ringmærket i Danmark. Heraf er 100 genmeldinger af adulte danske ynglefugle, og 207 er mærket som redeunger. Hele 86% (413) af de genmeldte fugle er mærket øst for Storebælt, heraf 65 på Christiansø (fig. 2A). De genmeldte fugle er ringmærket fra maj til september, flest i juni (fig. 3). Langt hovedparten af de genmeldte ynglefugle er mærket i Nordøstsjælland.

I Danmark er genfundet 162 brogede fluesnapper, ringmærket i udlandet.

Træk og overvintring

Genfundene af brogede fluesnapper mærket i Danmark viser, at de involverede bestande primært er skandinaviske. Genfund fra sommerperioden (fig. 6) stammer således udelukkende fra Skandinavien, og der er spredte fund (inkl. sene forårsgenfund) helt op til det nordligste Skandinavien. De fleste er dog fra det sydlige Skandinavien, primært Danmark (133), og gennemsnitspositionerne maj-juli ligger mellem Danmark og Sverige (fig. 7). Blandt de udenlandsmærkede redeunger genfundet i Danmark stammer

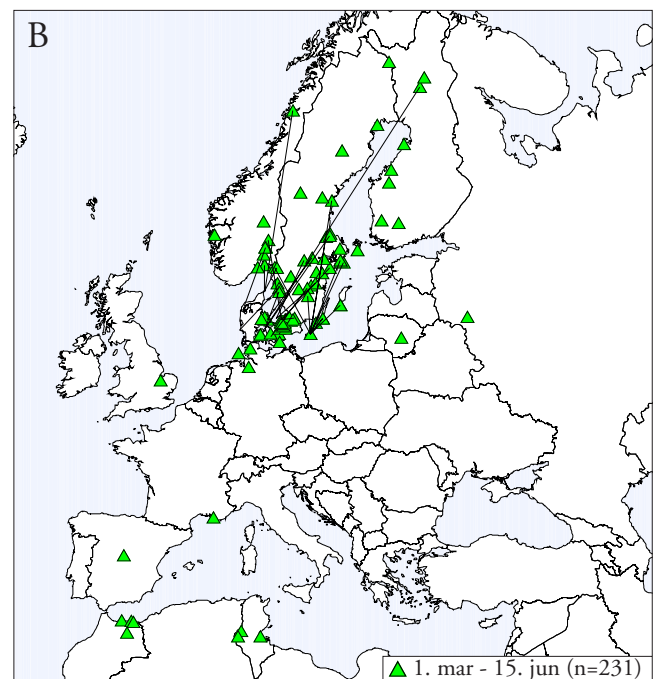
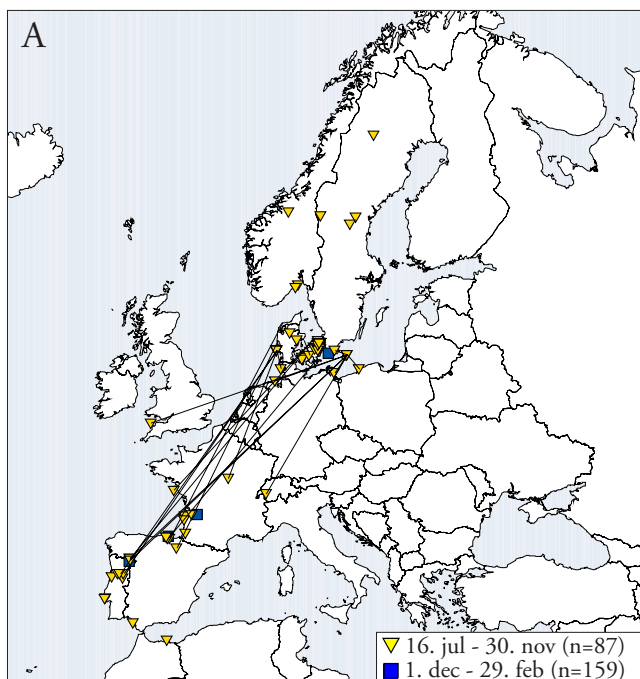

Fig. 5. Genmeldinger fra A) efterårs- og vinterperioden og B) forårsperioden af broget fluesnapper ringmærket i Danmark. Linjer angiver direkte træk. *Recoveries during A) autumn and winter and B) spring of pied flycatcher ringed in Denmark. Lines indicate direct migration*

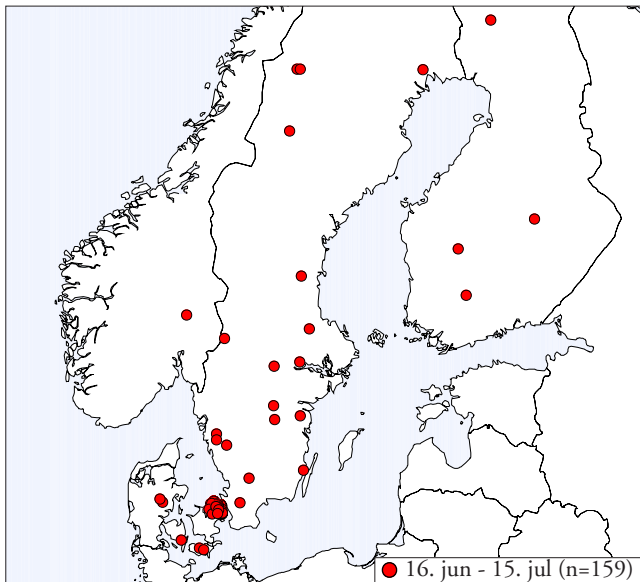

Fig. 6. Genfund fra sommerperioden af broget fluesnapper ringmærket i Danmark. Recoveries during summer of pied flycatcher ringed in Denmark.

langt de fleste også fra Skandinavien (fig. 8). Fem fugle ringmærket som redeunger i Storbritannien er dog genfundet om foråret (en sjettede er fundet død i januar) i Danmark året efter.

Genmeldinger af danske redeunger og ynglefugle viser en trækrute stort set identisk med resten af materialet (fig. 1). Den første fugl genfundet syd for Danmark er fra Frankrig 19. august. Fra august rykker middelpositionen 2-300 km mod vest-sydvest, og i september-oktober er den i Frankrig (fig. 7). Efterårstrækket går således mod sydvest over

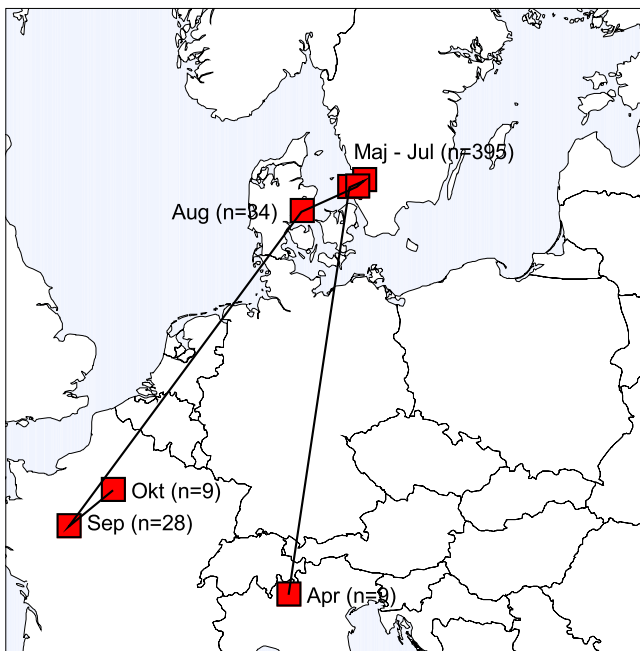

Fig. 7. Månedlige gennemsnitspositioner for broget fluesnapper ringmærket i Danmark. Monthly mean positions for pied flycatcher ringed in Denmark.

Den Iberiske Halvø, med koncentrationer af genfund ved Biscayen og Portugals atlantisk kyst, men kun få genfund i den sydøstlige del af Den Iberiske Halvø (fig. 5A). Fra Den Iberiske Halvø og Nordvestafrika drejer fuglene antagelig sydpå til overvintringsområder i Vestafrika. Der er fire genfund fra vinterperioden, alle fra Europa. Disse gælder formentlig forsinkede fugle, eller er fejlagtige. Fra det formodede vinterkvarter er der ingen genfund.

Første genfund fra forårstrækket er gjort 4. april på Sjælland. I resten af april er gemeldt otte fugle med gennemsnitsposition i Norditalien (fig. 7). I maj er gennemsnitspositionen tilbage i yngleområdet (fig. 7). Forårstrækket går antagelig ad en østligere rute end efterårstrækket (fig. 5B). Forårsgenfundene i Middelhavsområdet (Nordvestafrika, Spanien, Frankrig og Italien) er således østligere end efterårsgenfundene i dette område ($P < 0.001$). De udenlandsmærkede fugle viser en tilsvarende trækrute.

Blandt adulte fugle, ringmærket og genfundet i yngletiden (35), er kun fire genfundet andre steder end mærkningsstedet, og kun to mere end 5 km derfra (hhv. 16 og 23 km). 41 fugle mærket som redeunger er genfundet i yngletiden i et senere år. Fem er fundet længere end 25 km fra mærkningsstedet, og den største afstand er 83 km. For de seks fugle mærket som redeunger og fundet døde i yngletiden er gennemsnitsafstanden mellem mærknings- og genfundsted 23,5 km (8-83 km).

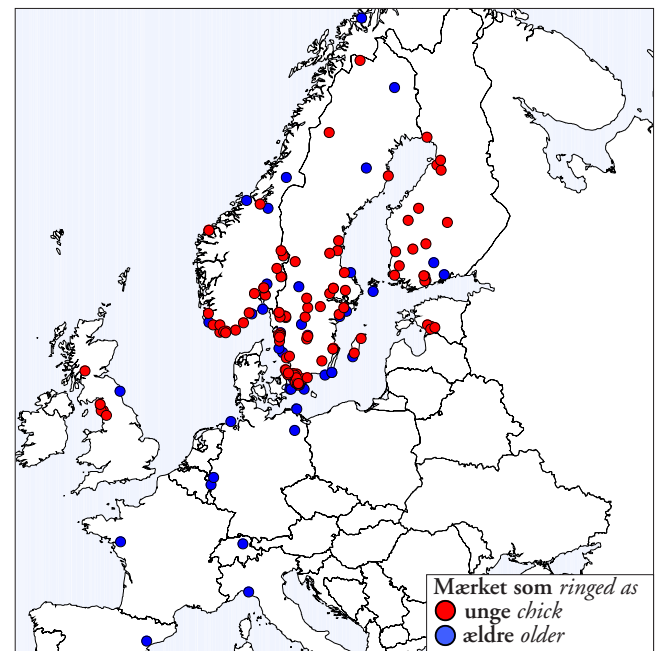

Fig. 8. Mærkningslokaliteter for broget fluesnapper ringmærket i udlandet og genfundet i Danmark (n=162). Ringing sites for pied flycatcher ringed abroad and recovered in Denmark (n=162).

De hurtigste fugle er genfundet dagen efter mærkningen hhv. 148 og 144 km fra ringmærkningsstedet: én mærket 19. maj i Skagen blev genfundet i Vestfold, Norge og én mærket 27. august på Christiansø blev genfundet ved Rostock. En fugl havde næsten samme hastighed i gennemsnit over 8 dage: fuglen blev mærket 25. september på Christiansø og genfundet i Geneve, Schweiz (142 km/dag). En udenlandsk fugl fløj dog endnu hurtigere, idet den blev mærket 30. april i Norditalien og genfundet 8 dage senere 1291 km mod nordnordøst på Christiansø (161 km/dag).

Genmeldings- og dødsårsager

Omkring halvdelen af genmeldingerne stammer fra aflæsninger af levende fugle (fig. 9A). De hyppigste kendte dødsårsager er kollision med vindue, dræbt af kat, dræbt i trafikken og jagt (fig. 9B). En del af fuglene, der er indrapporteret fra Middelhavslandene med ukendt genmeldingsårsag, er formentlig fanget i forbindelse med småfuglefangst (fig. 9). Blandt brogede fluesnappere ringmærket som redeunger eller ungfugle og fundet døde er 77% fundet i deres første leveår (fig. 10). Den ældste fugl blev 6 år og 11 mdr. Fuglen blev mærket som ungfugl 19. august 1985 på Christiansø og taget af en kat 14. juni 1992 i Östergötland, Sverige.

English summary

The pied flycatcher is a common breeding bird in woodland in all parts of Denmark. It arrives at the breeding grounds from

mid-April and departs in August-September. The main passage through Denmark is in April-May and August-October. The first pied flycatcher was ringed in Denmark in 1922, with the highest number ringed in 1987 (2,889). Of the 525 recoveries, 100 were ringed as adult breeders and 207 as chicks. The majority of the recovered birds were ringed in June, 86% east of the Great Belt. The recoveries show that the pied flycatchers ringed in Denmark are mainly of Scandinavian origin, which is also indicated by the mean positions in May-July in Denmark/Scania. The passage migrants and the Danish breeders show similar migration patterns. The first birds were recovered south of Denmark (in France) on 19 August, but the mean position is not south of Denmark until September. A fast bird was ringed on 25 September on Christiansø and recovered in Geneva eight days later (142 km/day). The autumn migration is mainly SW towards the Iberian Peninsula. In northwest Africa the birds probably turn south to reach the wintering grounds in West Africa, but no birds have been recovered from the presumed winter quarters. Spring recoveries from northwest Africa, Spain, Italy and France indicate that the spring migration follows a slightly more eastern route than in autumn. The first ringed bird to return to Denmark was recovered on 4 April, and by May the mean position is in the breeding area. A fast bird was ringed on 30 April in northern Italy and recovered at Christiansø eight days later (161 km/day). Another bird was ringed in Skagen on 19 May and recovered the next day at Vestfold in Norway (148 km). Nearly half of the recovered birds have been recorded by ringers. Of 269 dead birds, most had collided with windows, been killed by cats, collided with vehicles or had been hunted.

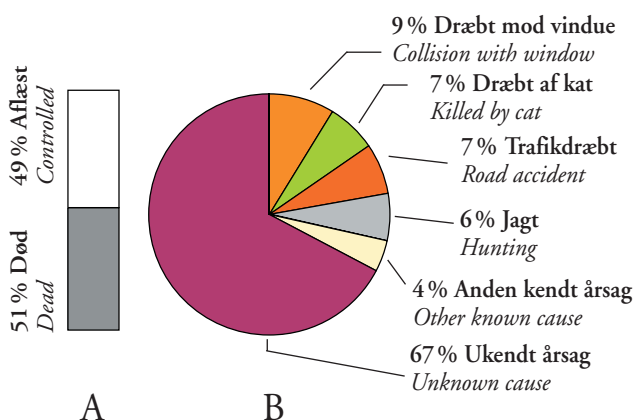

Fig. 9. A) Genmeldingsårsager (n=525) og B) dødsårsager (n=269) for broget fluesnapper ringmærket i Danmark. A) Cause of recovery (n=525) and B) cause of death (n=269) for pied flycatcher ringed in Denmark.

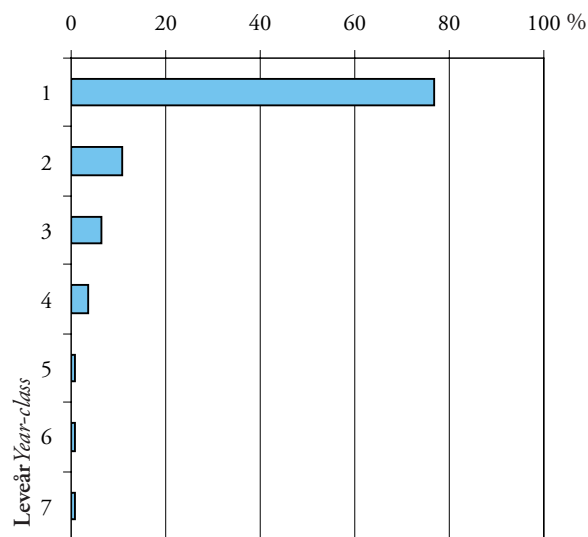

Fig. 10. Aldersfordeling af broget fluesnapper mærket som redeunger eller ungfugle i deres første efterår og genmeldt som døde (n=139). Distribution on year-class of pied flycatcher ringed as nestlings or juveniles in their first autumn and recovered as dead (n=139).